

PRIPOMBE PLAN B ZA SLOVENIJO NA OSNUTEK Zakona o varstvu okolja (ZVO-2)

Št. Člena in odstavka	Predlog spremembe predlagane določbe	Utemeljitev
1. Člen, točka 9	Popraviti navedbo spremembe s popravkom (<i>UL L 32 z dne 4. februarja 2019, str. 35</i>) in dodati Direktivo 2018/851.	Preverili smo navedeno številko uradnega lista, v njej niso objavljeni popravki okvirne Direktive o odpadkih. Okvirna direktiva o odpadkih pa je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/851 z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih.
3. člen	V Zakon naj se vrne definicija narave, ki je v trenutno veljavnem ZVO: "Narava je celota materialnega sveta in sestav z naravnimi zakoni med seboj povezanih ter soodvisnih delov in procesov. Človek je sestavni del narave."	Z izbrisom definicije pojma "narava" iz ZVO, ki je krovni zakon, to definicijo v celoti izgubimo iz zakonodaje, saj ZON, ki je področni zakon, ne opredeljuje tega pojma; določa pa ukrepe, s katerimi prispeva k "ohranjanju narave" (1. člen (1)). V ZVO-2 so sicer podane definicije več pojmov, ki se nanašajo na naravo, vendar gre predvsem za strukturne elemente narave, v tako razdrobljeno definicijo narave pa niso zajeti naravni procesi, ki so prav tako predmet ohranjanja narave.
3. člen	Med definicije naj se vključijo še pojmi: podnebne spremembe, blaženje podnebnih sprememb, prilagajanje na podnebne spremembe, toplogredni plini, ponori, podnebna nevtralnost, ogljični proračun.	V Sloveniji nimamo t.i. podnebnega zakona, ki bi določal osnovne pojme s področja podnebnih sprememb ter poskrbel za ustrezní prenos evropskih direktiv ter omembo uredb, ki zavezujejo Slovenijo na področju podnebnih ciljev. ZVO, kot

		krovni zakon s področja varstva okolja predstavlja ob odsotnosti podnebne zakona najbolj primerno mesto za vzpostavitev osnovnih pojmov s področja podnebnih sprememb v Sloveniji.
3. člen, točka 2	Predlog člena se spremeni tako, da se glasi: »Obremenitev okolja je vsak poseg ali posledica posega v okolje, ki je izključno ali hkrati povzročila ali povzroča onesnaževanje okolja, rabo naravne dobrine, tveganje za okolje ali okoljsko škodo ter tveganje za zdravje ljudi.«	Okolje je ključna determinanta zdravja, zato menimo, da se vključi zakonsko koherentnost pri tako očitni povezavi.
3. člen, točka 6	Predlagamo, da se točka 6 glasi: 6. Odpadek je snov ali predmet, ki ga imetnik zavrže, namerava zavreči ali mora zavreči. Smetenje je odmetavanje manjših kosov odpadkov na zunanje javne površine, v površinske vode (morje, reke, jezera) in gozdove v zasebni lasti.	Definicije zunanje javne površine v ZVO-2 ni, izraz pa se večinoma uporablja v povezavi z javnimi in zelenimi površinami po ZUreP-2 - z javnim prostorom izven stavb, predvsem v naseljih, kot je na primer javna cesta, ulica, trg, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica, rekreacijska površina in podobna površina. Skrb evropske zakonodaje pa je usmerjena tudi v preprečevanje smetenja v povezavi z vodami in morskim okoljem. Prepovedi in odgovornosti glede morskih odpadkov uvajata Direktiva (EU) 2018/851 z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih in Direktiva 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje. zato predlagamo, da se definicija smetenja ustrezno razširi še na površinske vode. Prav tako je določba idealna priložnost za zamejitev smetenja na zasebnih površinah, specifično v zasebnih gozdovih, katerih izvzetje iz pojma smetenja bi pomenila dodatno poglobitev problematike ločevanja tistih zasebnih in javnih površin, ki so z vidika proste uporabe skoraj izenačene.

<p>3. člen, točka 6.16</p>	<p>Predlagamo obrazložitev točke: 6.16. Predelava odpadkov je vsak postopek, katerega glavni rezultat je, da se odpadki koristno uporabijo v okviru dejavnosti posamezne gospodarske osebe ali v gospodarstvu kot celoti, tako da nadomestijo druge materiale, ki bi se sicer uporabili za izpolnitev določene funkcije, ali tako da so odpadki pripravljeni za izpolnitev te določene funkcije.</p>	<p>Ni jasno, katere gospodarske osebe so mišljene v predlogu. Predlagamo obrazložitev in bolj podrobno definicijo gospodarskih oseb v kontekstu te točke.</p>
<p>3. člen, točka 9.2.1.</p>	<p>Točka naj se glasi: "... Za večjo spremembo v obratovanju naprave se šteje vsaka sprememba v vrsti ali delovanju naprave ali njena razširitev, zaradi katere se proizvodna zmogljivost naprave poveča za prag, kadar je ta predpisan, v primerih, ko prag ni predpisan, pa pomeni povečanje zmogljivosti naprave za več kot 10%. Za večjo spremembo se šteje tudi uporaba novih snovi v obratovanju naprave."</p>	<p>V luči dejstva, da IED direktiva v 9. točki 3. člena ne določa 25% odstotnega pragu oz. večje spremembe ("znatno spremembo") ne določa glede na odstotek, ugotavljamo, da gre za prag, ki je bil določen v slovenskem okolju. Ob pomanjkanju obrazložitve predvidevamo, da je bil ta prag določen na podlagi analize oz. raziskave in z določenim namenom. Predlagamo, da podrobneje obrazložite to točko, priložite analize ter da zaradi ogromnih razlik med različnimi obrati (od industrije do lokalne obrti) prag določite precej nižje - na 10%. Povečanje zmogljivosti lahko predstavlja ogromno razliko pri večjih obratih in še vedno lahko predstavlja veliko obremenitev za okolje oz. večjo spremembo v obratovanju naprave. Zato je tak prag ne le diskriminatoren do manjših obratov, temveč lahko tudi izrazito škodljiv za okolje. Pri tem opozarjamo, da je potrebno kot večjo spremembo dojemati tudi spremembe v primerih, ko poseg pomeni rabo novih/drugih snovi. Za vsako novo snov - bodisi v industrijskem procesu ali pri izpustih - je potrebno preveriti učinke tega (v kombinaciji z obstoječimi snovmi v procesih/izpustih).</p>

3. člen, točka 1.2.1.	Predlog člena se spremeni tako, da se glasi: Posebni deli okolja so zrak , vode in tla ter s predpisi o ohranjanju narave posebej določene mednarodno varovane in zavarovane prosto živeče rastlinske in živalske vrste (v nadaljnjem besedilu: zavarovane vrste), njihovi habitati in habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju po predpisih o ohranjanju narave.	Predlagamo, da se v to kategorijo uvrsti tudi zrak, saj je ključnega pomena za mednarodno varovane in zavarovane prostoživeče rastlinske in živalske vrste ter njihove habitate.
4. člen	Izbris člena iz predloga zakona.	Brez jasne obrazložitve, zakaj je ta člen predlagan, se bojimo, da lahko v praksi pride do zlorabe člena za namene, ki presegajo nujne situacije. Menimo, da je ustrezen prostor za urejanje izključitve uporabe kateregakoli drugega zakona zaradi naravnih nesreč in drugih nesreč Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ob ustreznih pojasnitvah, zakaj je to potrebno v praksi, ob jasni določitvi členov ZVO, ki se v primeru naravnih in drugih nesreč ne uporabljajo in ob vzpostavitvi ustreznih nadzorstvenih mehanizmov, s katerimi bi pristojna institucija in civilna družba bedeli nad izvajanjem določbe, bi se lahko odzvali drugače. Prav tako je člen vprašljiv z vidika določbe 3. odstavka, ki zahteva, da se v 'čim večji meri' upošteva cilje varovanja okolja pri izvajanju nujnih del in izrednih ukrepov. Kateri so ti cilji?
II. Ukrepi varstva okolja	V poglavju II. UKREPI VARSTVA OKOLJA se za prvim podpoglavjem (1. splošna obvezna ravnanja) doda novo 2. poglavje Cilji in ukrepi glede podnebnih sprememb. V tem poglavju naj se opredeli najmanj:	Leta 2019 je Parlament EU razglasil okoljske in podnebne izredne razmere. Zaveze EU na področju doseganja podnebnih ciljev so jasne in vse bolj drastične. Ob odsotnosti slovenskega podnebnega zakona je ZVO, kot krovni okoljski zakon, najbolj primeren predpis, v katerem lahko tudi v Sloveniji izpostavimo

	<ul style="list-style-type: none"> - cilje oz metodologijo za določitev ciljev za blaženje podnebnih sprememb 2030, 2040 in 2050, - pravni temelj za dolgoročno podnebno strategijo in strategijo prilagajanja na podnebne spremembe, - osnovne ukrepi blaženja podnebnih sprememb in ukrepe prilagajanja podnebnim spremembam, - pravila za določanje in spremljanje ogljičnega proračuna za izvajanje strategije in poročanja - pravila glede ustanovitve Podnebnega sveta kot znanstveno posvetovalnega telesa vlade za področje podnebnih sprememb - pravila glede obveznosti presojanja vplivov vseh dokumentov razvojnega načrtovanja na podnebje (njihov prispevek k doseganju podnebnih ciljev). <p>Po vključitvi poglavja naj gre osnutek zakona ponovno v javno obravnavo.</p>	<p>pomen boja s podnebnimi spremembami ter podnebnih ciljev, ki nam jih nalagajo Pariški sporazum ter predpisi EU.</p> <p>Okvir dolgoročne podnebne politike Slovenije »Slovenija in zdrav planet« s katero se je Vlada RS seznanila 23.5.2019 in ga poslala v seznanitev Državnemu zboru, je predvideval tudi sprejem Zakona o podnebni politiki, katerega prvi osnutek je bil jeseni 2019 v javni razpravi . Na podlagi pripomb je bil pripravljen drugi osnutek, ki bi šel v javno razpravo spomladi 2020 To se ni zgodilo, delo na tem pa je bilo opuščeno, kakor tudi namera po sprejemu takega zakona. Osnutek Dolgoročne podnebne strategije, ki je bila v javni razpravi jeseni 2020 omenja zakon, ki bi uredil odgovornosti, že sprejet Nacionalni energetske in podnebni načrt do 2030 pa niti to ne.</p> <p>Glede na to, da gre za ključen okoljski problem, katerega relevantnost za zagotavljanje zdravega življenjskega okolja je tako rekoč usodna, predlagamo, da se ustrezna vsebina že pripravljenih osnutkov v Zakona o podnebni politiki, uvrsti v ZVO-2. Minimalne vsebine predlagamo, kot je navedeno zgoraj in so že opredeljene v osnutkih zakonov, ki so bili v javni razpravi v 2010 in 2019.</p>
12. člen, 2. odstavek	<p>Predlog člena se spremeni tako, da se glasi: "Z namenom zmanjševanja obremenjevanja okolja se lahko predpiše okoljsko in zdravstveno dajatev zaradi onesnaževanja ali zaradi vsebnosti okolju in zdravju škodljivih snovi v surovini, polproizvodu ali proizvodu."</p>	<p>Okolje je ključna determinanta zdravja, zato menimo, da se vključi zakonsko koherentnost pri tako očitni povezavi.</p>

24. člen, 1. odstavek	(2) Proizvajalec mora zagotoviti tudi možnost vračanja in prevzemanja rabljenih proizvodov, za katere velja PRO), kadar je to predpisano s predpisom iz tretjega odstavka 21. člena tega zakona.	V 21. členu je predpis naveden v tretjem odstavku.
21. člen, 4. odstavek	(4) Vlada v predpisu iz tretjega odstavka tega člena podrobneje določi tudi vrste povzročiteljev obremenitve iz prvega odstavka tega člena in proizvajalcev proizvodov iz drugega odstavka, za katere veljajo obveznosti iz prvega in drugega odstavka tega člena.	Proizvajalci proizvodov so navedeni v drugem in ne tretjem odstavku člena.
24. člen, 5. odstavek	(5) Odpadke, ki niso predelani v skladu s tretjim odstavkom tega člena, je treba varno odstraniti s postopki, skladnimi z zahtevami iz prvega odstavka 23. člena tega zakona. Drugi postopki odstranjevanja odpadkov imajo prednost pred njihovim odstranjevanjem z odlaganjem.	Navezava na prvi odstavek 23. člena je najbrž napačna, saj ta odstavek govori o hierarhiji ravnanja z odpadki. Predlagamo, da se zadnji stavek briše. Nima osnove v zahtevah EU zakonodaje in v druge načine odstranjevanja usmerja odpadke, ki bi jih bilo (okoljsko in/ali stroškovno) bolj smiselno odložiti. Hierarhija ravnanja z odpadki pa je že tako določena v 23. členu, odstavek 1 in izjeme ureja 23. člen, odstavek 4.
29. člen, 1. odstavek	Če merila za prenehanje statusa odpadka niso določena s predpisom EU, jih lahko predpiše Vlada na podlagi pogojev iz prvega odstavka tega člena , ob upoštevanju možnih škodljivih vplivov teh snovi ali predmetov na zdravje ljudi ali okolje, ki vsebujejo:	Na ravni EU obstajajo merila za prenehanje statusa odpadka za nekatere primere. Zato je ta merila potrebno upoštevati in šele, če za posamezen primer meril na ravni Unije ni, lahko ta merila predpiše Vlada. Še posebej je to pomembno, ker se 30. člen (prenehanje statusa odpadka v vsakem primeru posebej) v prvem odstavku sklicuje na ta člen in odstavek.

<p>30. člen, 1. odstavek</p>	<p>(2) Ministrstvo v primeru iz prejšnjega odstavka določi merila iz 1., 2., 3., 5. in 6. točke prvega odstavka prejšnjega člena na podlagi mnenja z opredelitvami meril iz 1., 2., 3., 5. in 6. točke prvega odstavka prejšnjega člena ministrstva, pristojnega za posamezno vrsto proizvodov, v skladu s predpisi o delovnem področju ministrstev (v nadaljevanju: ministrstvo, pristojno za posamezno vrsto proizvodov) ali organizacije, ki je na podlagi predpisov, ki urejajo proizvode, za to pristojna (v nadaljevanju: pristojna organizacija).</p>	<p>4. točka odstavka določa dopustne vsebnosti onesnaževal v izlužkih predelane snovi, kar bi moralo biti v domeni Ministrstva za okolje in prostor.</p> <p>V odstavku (5) člena 30 je sicer predvideno, da MOP za naprave, ki potrebujejo OVD (110. člen) ter druge naprave in dejavnosti (126. člen), vendar ni jasno, ali zajame tudi proizvode, ki nastajajo na osnovi Slovenskih tehničnih soglasij, kot so na primer gradbeni proizvodi na osnovi odpadnih elektrofiltrskih pepelov. Ponovno menimo, da mora določanje nabora onesnaževal in mejnih vrednosti izlužkov ostati v pristojnosti MOP ter v nobenem primeru v pristojnosti ministrstev, ki proizvode proizvajajo.</p>
<p>38. člen</p>	<p>Doda se novi, 11. odstavek: "Za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev lahko na posameznem odpadkovnem toku deluje le ena PRO na ravni države. PRO lahko deluje na več odpadkovih področjih.</p>	<p>Primerjalno gledano je v številnih državah članicah, kjer so PRO organizirane neprofitno, njihovo število zelo nizko in njihovo delovanje stroškovno učinkovito. Velikost Slovenije predstavlja optimalno površino za eno PRO na odpadkovni tok, kar je vzpostavljeno tudi v številnih drugih državah EU; pri tovrstni ureditvi ne bo več prihajalo do 'cherry picking' problematike (tekmovanje glede pridobitve čim bolj stroškovno privlačnih odpadkov) in konkurence med PRO. Opisana problematika je nazorno predstavljena tudi v javno dostopni študiji s Pravne fakultete v Ljubljani z leta 2017, ki je dostopna na tej povezavi.</p>

<p>48. člen, točka 2</p>	<p>2. nadzoruje, da finančni prispevki, ki jih proizvajalci plačujejo organizacijam za ravnanje z odpadki, pokrijejo stroške iz 36. člena.</p> <p>a) stroške ločenega zbiranja odpadkov in poznejšega prevoza in obdelave,</p> <p>b) stroške zagotavljanja ustreznih informacij,</p> <p>c) stroške zbiranja in sporočanja podatkov o proizvodih, danih na trg in o zbiranju in predelavi odpadkov,</p>	<p>48. člen našteva pristojnosti Agencije na področju PRO, med drugim tudi višino finančnih prispevkov proizvajalcev. Financiranje katerih obveznosti je odgovornost proizvajalca, je določeno že v prvem odstavku člena 36. in ni potrebe, da bi se to ponavljalo tudi v 48. členu.</p> <p>Prav tako stroški, ki so zdaj naštet v drugi točki 48. člena ne zajamejo vseh obveznosti proizvajalca iz 36. člena, manjkajo namreč obveznosti pokrivanja stroškov informiranja, stroškov čiščenja smetenja ter zbiranja in posredovanja podatkov agenciji. Da je pokrivanje teh stroškov v sistemih PRO del odgovornosti proizvajalca, določata tudi Direktiva (EU) 2018/851 z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih (člen 8a, odstavek 4) in Direktiva 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje (člen 8).</p>
<p>53. člen, 3. odstavek</p>	<p>(3) Agencija zaradi ugotavljanja učinkovitosti izvajanja sistema PRO analizira podatke iz prvega odstavka tega člena in enkrat letno na svoji spletni strani objavi poročilo o izvajanju sistema PRO, ki vsebuje zlasti ugotovitve glede doseganja okoljskih ciljev pri zagotavljanju ravnanja z odpadki iz proizvodov, ugotovitve glede izpolnjevanja drugih obveznosti proizvajalcev in priporočila za odpravo pomanjkljivosti in izboljšanje.</p>	<p>Analiza učinkovitosti izvajanja sistema PRO bi morala biti javno dostopna, na preprost/lahko dostopen način.</p>
<p>87. člen</p>	<p>Predlagamo, da ministrstvo zagotovi sistem, po katerem investitorji zagotovijo sredstva za izdelavo poročila, ki</p>	<p>Direktiva zahteva zgolj, da investitor zagotovi, torej plača, okoljsko poročilo. Država si torej lahko za zagotovitev</p>

	<p>jih izplačajo neposredno ministrstvu, ministrstvo pa vzpostavi register izdelovalcev poročil na način, da je za vsak projekt izbran naključen izdelovalec poročila.</p>	<p>kakovosti okoljskih poročil, k čemur je po direktivi zavezana (presoje vplivov so ključni instrument varstva okolja, še posebej v luči podnebnih sprememb in presoj vplivov na podnebje, tako na strateški kot projektni ravni), vzame to pristojnost, da ustrezno uredi sistem in zagotovi najvišjo kakovost okoljskih poročil. Možne rešitve v spremembah ZVO vidimo v predlagani spremembi, ki jo dodatno obrazlagamo:</p> <p>Imenovanje izdelovalcev okoljskih poročil s strani ministrstva po principu imenovanja izvedencev v upravnih ali sodnih postopkih – izhodišča ureditve:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pripravljavec plana ali nosilec nameravanega posega še vedno plača okoljsko poročilo oziroma poročilo o vplivih na okolje; • strokovnjake glede na potrebne presoje imenuje ministrstvo s seznama strokovnjakov (organizacij), po vrstnem redu oz. na način, ki je naključen in ga določi ministrstvo (pri tem se išče način, da se enakovredno angažira večje organizacije, ki imajo ekipe strokovnjakov ali sestavi ekipo iz manjših organizacij); • seznam se oblikuje tako, da se ministrstvu na poziv (npr. enkrat letno) priglasijo strokovnjaki, ki se ukvarjajo (ali želijo ukvarjati) s presojami in imajo ustrezne reference (te morajo zdaj po zgoraj navedeni Uredbi tako ali tako pri vsakem posameznem poročilu preverjati); ministrstvo pregleda reference in potrdi uvrstitev na seznam; pri tem se smiselno lahko zgleduje po Zakonu o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih in Pravilniku o sodnih izvedencih in sodnih cenilcih);
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • enkrat letno ministrstvo zagotovi usposabljanje strokovnjakov z liste o temeljnih zahtevah sistemov presoj, ki je za izdelovalce presoj na listi obvezno.
87. člen, 1. odstavek	<p>Predlagamo: “(1) Ministrstvo spodbuja zagotavljanje kakovosti zagotavlja kakovost okoljskih poročil iz 78. člena tega zakona zlasti tako, da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. objavlja katalog strokovnih znanj, priporočil in smernic za izdelavo poročil na osrednjem spletnem mestu državne uprave; 2. po potrebi organizira usposabljanje za izdelovalce okoljskih poročil iz prvega odstavka tega člena in ministrstva ter organizacije iz drugega odstavka 80. člena tega zakona in 3. izvaja druge naloge.” 	<p>Menimo, da je glede na dejansko stanje potrebno dvigniti kakovost okoljskih poročil v Sloveniji in predvsem zagotoviti pogoje za usposobljene pripravljavce poročil, ki bodo neodvisni od naročnika. Zato naj Ministrstvo ne le spodbuja, temveč zagotavlja njihovo kakovost.</p> <p>Prav tako menimo, da bi usposabljanje moralo biti obvezno za vse izdelovalce okoljskih poročil in bi ga morali obdobjno (npr. na 5 let) tudi obnavljati.</p>
87. člen, 2. odstavek	<p>Predlagamo: “(2) Ministrstvo na osrednjem spletnem mestu državne uprave vodi evidenco oseb, ki so izdelale okoljska poročila usposobljene za izdelavo okoljskih poročil iz prvega odstavka tega člena, ki vsebuje: ...”</p>	<p>Smiselno podobna obrazložitev kot v zgornjih dveh predlogih.</p>
94. člen, 1. odstavek	<p>(1) Ministrstvo spodbuja zagotavljanje kakovosti zagotavlja poročil o vplivih na okolje iz 93. člena tega zakona zlasti tako, da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. objavlja katalog strokovnih znanj, priporočil in smernic za izdelavo poročil na osrednjem spletnem mestu državne uprave; 	<p>Smiselno podobna obrazložitev kot v zgornjih treh predlogih.</p>

	2. po potrebi organizira usposabljanje za izdelovalce poročil iz prvega odstavka tega člena in ministrstva ter organizacije iz prvega odstavka 96. člena tega zakona in 3. izvaja druge naloge.	
94. člen, 2. odstavek	(2) Ministrstvo na osrednjem spletnem mestu državne uprave vodi evidenco oseb, ki so izdelale poročila usposobljene za izdelavo poročil iz prvega odstavka tega člena, ki vsebuje:	Smiselno podobna obrazložitev kot v zgornjih štirih predlogih.
90. člen, 7. odstavek	Na koncu sedmega odstavka se doda nov stavek, ki se glasi: “Nevladna organizacija iz prvega odstavka 237. člena tega zakona, ima pravni interes, da vstopi v postopek predhodne presoje, če v navedenem roku za podajanje mnenj in pripomb vložijo zahtevo za vstop v postopek.”	Na podlagi odločitve Upravnega sodišča I U 1417/2019 in interpretacije določil Aarhuske konvencije s strani sodišča so v Sloveniji NVO s statusom delovanja v javnem interesu že upravičene do stranske udeležbe v predhodnem postopku. Zato predlagamo, da pripravljavec zakona sledi odločitvi sodišča in spoštuje slovenski pravni red.
96. člen	Izbris 2., 3. in 8. odstavka	Z vidika strokovnosti, neodvisnosti in ustrezne utemeljenosti predlagana ureditev mnenj mnenjedajalcev iz 96. člena predloga predstavlja korak nazaj. Ureditev, kot je predlagana, predstavlja sprejemanje obveznih pozitivnih mnenj pristojnih mnenjedajalcev, saj sta možnosti le dve - potrditev ustreznosti projekta ali predlog k dopolnitvi. Nekateri projekti na podlagi spreminjajočih okoljskih in podnebnih ciljev preprosto niso in v prihodnosti ne bodo več sprejemljivi, tudi na podlagi ustreznih sprememb v prostorskih izvedbenih aktih in strateških državnih dokumentov. Zatorej predlagamo, da ureditev še naprej omogoča izdajanje negativnih mnenj,

		ob predpostavki ustrezne utemeljenosti za to pristojnega organa.
102. člen, 2. odstavek	2) Stranski udeleženec v postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja je lahko lastnik ali drug posestnik nepremičnine, ki se nahaja na območju iz 6. točke drugega odstavka 93. člena tega zakona in nevladna organizacija iz prvega odstavka 237. člena tega zakona, če izkaže, da bi nameravani poseg v okolje zaradi svojega vpliva med izvajanjem posega in po njem lahko vplival na njegove pravice in pravne koristi.	Medtem, ko je jasno, da naj ima vsaka posamezna fizična in prizadeta oseba možnost, da zastopa svoje osebne pravice in interese v postopku, po predvideni spremembi nihče ne bi mogel uveljavljati javnega interesa, ki ga po trenutno veljavnem ZVO lahko zastopajo NVO. Prav tako je vprašljivo, ali posamezniki razpolagajo z znanjem in kapacitetami, da lahko v take postopke uspešno in argumentirano vstopajo ter posledično učinkovito zavarujejo svoje pravice. S tem znanjem pa razpolagajo NVO s statusom, ki so morale že več let dokazovati svojo usposobljenost in izpolnjevati pogoje za status. Prav tako je z vidika razumevanja Aarhuške konvencije in možnosti javnosti, da sodeluje pri odločitvah s področja okolja, odvzemanje že pridobljenih pravic v neskladju z duhom konvencije ter obstoječo prakso v državah članicah EU.
114. in 122. člen	»(2) Stranski udeleženec v postopku izdaje okoljevarstvenega dovoljenja je lahko lastnik ali drug posestnik nepremičnine, ki se nahaja na območju iz 6. točke drugega odstavka 93. člena tega zakona, opredeljenem v elaboratu o določitvi vplivnega območja naprave iz tretjega odstavka 112. člena tega zakona, in nevladna organizacija iz 237. člena, če v roku	Glej obrazložitev pri 102. členu.

	za sodelovanje javnosti iz 113. člena vloži zahtevo za vstop v postopek.«	
129. člen	»(2) Položaj stranskega udeleženca v postopku izdaje okoljevarstvenega dovoljenja lahko pridobi lastnik ali drug posestnik nepremičnine s stalnim prebivališčem ali sedežem v občini, na območju katere bo obratovala naprava, zaradi varstva svojih pravic in pravnih koristi, in nevladna organizacija iz 237. člena, če v roku za sodelovanje javnosti iz 127. člena vloži zahtevo za vstop v postopek.«	Glej obrazložitev pri 102., 114. in 122. členu.
143., 144. in 145. člen	Izbris vseh treh členov.	Zaradi odsotnosti obrazložitve ter določitve kakršnihkoli vsebinskih pogojev za pooblaščenca za ta povsem nov institut, nas skrbi neodvisnost tovrstnih pooblaščenec ter transparentnost njihovega delovanja, ki mora biti za področje varstva okolja nesporno in predvsem neodvisno od oblasti in investitorja. Namesto prenosa dela na zunanje izvajalce, naj ministrstvo poskrbi za ustrezno številčnost kadra in usposobljenost lastnih zaposlenih znotraj javne uprave, kar bo vodilo tudi v nižanje stroškov oz. porabe javnih sredstev. V kolikor Ministrstvo obrazloži, zakaj je prišlo do predloga instituta pooblastitve, potem naj tudi določi zelo jasne in strokovne pogoje za opravljanje dela tovrstnega

		pooblaščenca - pravilnik ministra bi moral slediti vsaj minimalnim, nujnim pogojem v zakonu.
157. člen	Predlog člena se spremeni tako, da se glasi: "2. podatke o obremenjevanju in onesnaževanju okolja ter njihove vplive na zdravje, ..."	V prejšnjih členih je navedeno (npr. 93. člen, 6. točka drugega člena; 112. člen, 3 odstavek, 125. člen, 4. odstavek), da celovito poročilo vsebuje tudi segmente vplivov na zdravje ljudi, kar ni razvidno v 157. členu.
168. člen, 6. odstavek	6) Nevladna organizacija iz prvega odstavka 237. člena lahko za varstvo svoje pravice do sodelovanja sodeluje v postopku odreditve sanacijskih ukrepov sodeluje kot stranski udeleženec in vložiti pritožbo zoper odločbo iz tretjega odstavka 165. člena tega zakona.	Glej obrazložitev pri 102, 114, 122., 129. členu. Okoljska škoda kot pravni institut na podlagi prava EU (Direktiva o okoljski odgovornosti) v Sloveniji ni zažvela v polni meri. Omejevanje dostopa NVO do teh postopkov lahko pomeni nadaljnje podaljševanje ustrezne implementacije, saj v postopku ne bo stranke, ki bi zagovarjala javni interes.
173. člen	Predlagamo izbris člena ali vključitev novega, drugega odstavka: "Zavezanec je oproščen plačila ali upravičen do znižanega plačila le v primeru, ko neposredni finančni vložki zavezanca za izpolnjevanje določb iz 1. odstavka tega člena presegajo višino oprostitev plačila. Vlada predpiše način dokazovanja višine stroškov zavezancev v pravilniku."	Predlog predstavlja dodatno preverjanje/nadzor/delo, gre za nepotrebno administrativno breme, še posebej z vidika, da taka ureditev ne prinaša posebnih dodatnih ugodnih vplivov na okolje in podnebje. V kolikor predlog ostaja, predlagamo, da člen vsebuje dodatno omejitev pri opravičevanju plačevanja okoljskih dajatev.
183. člen, 1. odstavek, točka 13	Črta se 13. točka 1. odstavka 183. člena.	13. točka predvideva kritje posrednih stroškov, zaradi stroškov emisij toplogrednih plinov. Ti stroški so stroški emisijskih kuponov, ki jih morajo zavezanci evropske sheme trgovanja z emisijami (ETS) kupiti na trgu. Kritje tovrstnih stroškov je v nasprotju s cilji ETS, katere glavni namen je s cenovnim signalom spodbujati velike onesnaževalce k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. V kolikor se ta signal odstrani (kar bi bila

		posledica kritja posrednih stroškov), cilji direktive ETS ne bodo doseženi (Direktiva 2018/410). Takšna ureditev je dejansko okolju škodljiva subvencija, ki bi jih morala vlada odpravljati. V okviru OECD smo se zavezali, da bomo subvencije za fosilna goriva odpravili do leta 2020, opuščanje škodljivih subvencij je kot ukrep vključeno tudi v Nacionalni energetski in podnebni načrt.
183. člen, 3. in 4. odstavek	Črtata se 3. in 4. odstavek 183. člena. Preostali odstavki 183. člena se ustrezno preštevilčijo.	3. in 4. odstavek sta vezana na 13. točko 1. odstavka, za katero predlagamo črtanje. Tako ta dva odstavka nista potrebna.
183. člen	Za novim 3. odstavkom se doda nov 4. odstavek, ki se glasi: »Ministrstvo za sklad vodi poslovne knjige, pripravlja letna poročila in knjigovodske listine ter vrednoti knjigovodske postavke na podlagi določb zakona, ki ureja računovodstvo javnega sektorja. Ministrstvo za sklad zagotavlja revidiranje skladno z Zakonom o javnih skladih.« Preostali odstavki se ustrezno preštevilčijo.	Sklad za podnebne spremembe nima urejenega spremljanja, poročanja, usmerjanja, ocenjevanja učinkov in nadzora nad porabo sredstev, kar je nujno potrebno zakonodajno urediti. Predlagamo da se ureditev, kljub dejstvu, da je Sklad za podnebne spremembe proračunski sklad, zgleduje po ureditvi v Zakonu o javnih skladih. Sklad je v skoraj vseh pogledih, z izjemo vidika (ne)obstoja pravne osebe, identičen z drugim javnim skladom v obliki pravne osebe, ki predstavlja določen cilj javne politike. Glej tudi naslednjo obrazložitev glede poročanja o porabi sredstev sklada (183. člen).
183. člen	Za novim 3. odstavkom se doda nov 4. odstavek, ki se glasi: " Ministrstvo objavi letno poročilo o porabi sredstev iz sklada, na javno dostopnem spletnem mestu. Ministrstvo na istem spletnem mestu objavi še najmanj: - program porabe sredstev, - višino razpoložljivih sredstev, - javne razpise in naročila,	Izboljšati je potrebno transparentnost rabe sredstev in spremljanje učinkov porabe sredstev sklada. Podatki o porabi sredstev so nepopolni (vsakokratni program porabe v zadnjih nekaj let navaja le predvidene namene porabe, ne pa dejanske rabe), informacije o ukrepih in višini sredstev porabljenih za posamezen ukrep niso javno objavljene. Predlagamo, da se vse informacije v zvezi s Skladom za podnebne spremembe objavljajo na skupnem spletnem mestu: program, višina

Podnebni program mreže Plan B za Slovenijo sofinancirata Eko sklad in Ministrstvo za okolje in prostor s sredstvi Sklada za podnebne spremembe

	<ul style="list-style-type: none"> - podprte ukrepe, - izplačana sredstva, - seznam prejemnikov sredstev, - poročila o izvedenih ukrepih, 	<p>sredstev, javni razpisi in javna naročila, podprti ukrepi, za katera so bila sredstva dejansko izplačana, vključno z upravičenci, poročila o izvedenih ukrepih ter učinkih, kadar je to možno. Predlagamo tudi, da se za vsako leto posebej pripravi skupno poročilo o porabi in doseženih učinkih in javno objavi. Pri tem je lahko osnova obveznost poročanja Evropski komisiji (Monotoring Mechanism Regulation). Poročilo naj vsebuje opise ukrepov, ki so bili izvedeni, višino in prejemnike sredstev ter dosežene rezultate in učinke.</p>
<p>237. člen (in 297. člen)</p>	<p>Prvi odstavek 237. člena naj se glasi: »(1) Status nevladne organizacije v javnem interesu na področju varstva okolja lahko pridobi nevladna organizacija, ki izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja status nevladne organizacije v javnem interesu, in:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. je ustanovljen zaradi delovanja na področju varstva okolja, 2. aktivno deluje na področju varstva okolja najmanj dve leti. <p>(2) Minister predpiše podrobnejše pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba iz prejšnjega odstavka za izkazovanje pomembnejših dosežkov.«</p>	<p>Kot že v ZON, smo ponovno soočeni z določanjem strožjih pogojev za pridobitev in ohranitev statusa delovanja v javnem interesu, brez jasne obrazložitve ali argumentacije, zakaj je to potrebno, kakšen vpliv bo to imelo na postopke, na administrativno obremenitev tako NVO kot Ministrstva, na varstvo okolja v Sloveniji in kakšne so primerljive ureditve v drugih državah. Pogoje za delovanje nevladnih organizacij v javnem interesu že določa Zakon o nevladnih organizacijah, ki predvideva, da lahko ministrstva podrobneje določijo kriterije v pravilnikih, kar je že storjeno. Tako bomo NVO morale spoštovati kar tri predpise s pogoji za naše delovanje v javnem interesu. Predlagamo izbris in ponoven razmislek o zaostrovanju pogojev za delovanje v javnem interesu. Ob odstranitvi dodatnih pogojev bi bilo potrebno iz predloga zakona odstraniti tudi prehodno določbo - 297. člen predloga ZVO.</p> <p>Prav tako izpostavljamo izjemno kratko prilagoditveno obdobje - NVO se morajo v praksi z novimi pogoji uskladiti že v</p>

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

		dveh mesecih, kar bo za številne predstavljalo nepremostljivo oviro. Predlagamo, da so prilagoditvena obdobja daljša.
--	--	---

Pripombe Plan B za Slovenijo na Osnutek ZVO-2 podpirata tudi društvo Eko krog in Zveza potrošnikov Slovenije.